

Achtergrondinformatie bij het professioneel statuut

Voldoende professionele ruimte voor leraren

Leraren zijn van doorslaggevend belang voor goed onderwijs. Zonder goede leraren zijn onze leerlingen nergens. Om zijn werk goed te doen heeft een leraar voldoende professionele ruimte nodig.

De professionele ruimte van leraren is de laatste jaren helaas steeds verder onder druk komen te staan. Vrijwel iedereen vindt dat een zorgelijke ontwikkeling. Als anderen gaan bepalen voor leraren wat zij wel of niet moeten doen of als leraren te weinig worden betrokken bij zaken die directe invloed hebben op hun werk, gaat dit ten koste van de kwaliteit van hun werk. Daarom is er vanaf 1 augustus 2017 nieuwe onderwijswetgeving en zijn er een aantal zaken veranderd.

Doel van de nieuwe regels

De veranderingen in de wetten hebben als doel dat duidelijk wordt waar de leraar verantwoordelijkheid voor draagt en dat er op scholen voor leraren voldoende professionele ruimte is om die verantwoordelijkheid te kunnen dragen.

Wat staat erin de wet?

Vanaf 1 augustus 2017 is expliciet in de onderwijswetten opgenomen dat leraren -binnen de kaders van het onderwijskundig beleid van de school- verantwoordelijkheid dragen voor het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces in de school. Ook is opgenomen dat leraren een zelfstandige verantwoordelijkheid toekomt als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen. Hiermee wordt beoogd dat wettelijk wordt vastgelegd dat leraren voldoende professionele ruimte hebben om te doen waar ze goed in zijn: onderwijs verzorgen en het beoordelen van leerlingen.

Wat betekent dit concreet?

In de onderwijswetten staat dat leraren voldoende professionele ruimte moeten krijgen als het gaat om:

- de inhoud van de lesstof en de middelen die daarbij worden gebruikt en hoe de lesstof wordt aangeboden
- de pedagogisch-didactische aanpak op de school en hoe daar uitvoering aan wordt gegeven, hieronder valt ook de begeleiding van de leerlingen en de contacten met de ouders
- het onderhouden van hun bekwaamheid als onderdeel van het team

De gedachte is dat als leraren bij deze zaken onvoldoende professionele ruimte hebben, zij niet goed in staat zijn om hun werk als leraar te doen. Het bevoegd gezag van elke school is dan ook verplicht om hierover met hun leraren in gesprek te gaan en afspraken hierover in een professioneel statuut op te nemen.

Controle

Vanaf 1 augustus 2018 controleert de Onderwijsinspectie of scholen een professioneel statuut hebben opgesteld. Dit betekent dat schooljaar 2017/2018 een overgangsjaar is waarin scholen de tijd hebben om een goed en gedragen professioneel statuut op te stellen.

Vanaf 1 augustus 2018 moet het bevoegd gezag zorg dragen voor een professioneel statuut. Het statuut vormt de uitkomst van het overleg tussen leraren en schoolleiding over hoe voldoende professionele ruimte voor leraren kan worden gegarandeerd.

Het is aan te raden zo veel mogelijk leraren te betrekken bij het opstellen van het statuut omdat de uitwer-

king ervan alle leraren raakt. Dit heeft als positief effect dat de docenten op een bewuste en betekenisvolle manier in gesprek gaan over hun beroep. Er vindt dus een daadwerkelijke professionele dialoog plaats.

Afspraken in het statuut

In het statuut mogen verder geen afspraken worden opgenomen die ingaan tegen de professionele standaard van leraren. Omdat deze standaard er nu nog niet is hoeft daar nog geen rekening mee gehouden te worden. Is de standaard er dan is het goed om de gemaakte afspraken in het professioneel statuut nog eens te bekijken om te bepalen of er nog afspraken moeten worden aangepast.

In het kader van voldoende professionele ruimte kunnen leraren met hun bestuur afspreken dat er op school een lerarenberaad wordt ingesteld of dat een vertegenwoordiging van leraren regelmatig overlegt met het bestuur of de leiding van de school. Zo kunnen leraren tijdig worden betrokken bij onderwerpen die hun beroep direct raken.

Het middelbaar beroepsonderwijs

In het middelbaar beroepsonderwijs zijn sociale partners in 2009 een professioneel statuut op het niveau van de sector overeengekomen. Wanneer een werkgever en leraren van een instelling van mening zijn dat hun statuut voldoet aan de eisen vanuit de Wet Beroep Leraar dan hoeft geen nieuw statuut opgesteld te worden. Mochten of de leraren of de werkgevers vinden dat het huidige statuut niet voldoet aan de nieuwe eisen die aan een statuut worden gesteld, dan dient de werkgever met de leraren in overleg te treden om te komen tot een statuut dat wel voldoet.